

THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC VÀ NGƯỜI LÀM CÔNG TÁC THƯ VIỆN TRƯỜNG TRUNG HỌC

TRẦN THỊ TUYẾT NHUNG

Thư viện Trường THCS Trần Bội Cơ, Quận 5 Tp. HCM

Thư viện trong trường trung học có đối tượng độc giả chính là giáo viên –là hỗ trợ nhu cầu đọc để tham khảo cho công tác giảng dạy, nhu cầu cập nhật thông tin hàng ngày, nhu cầu đọc để giải trí, để nâng cao kiến thức, vì vậy từ lâu cơ cấu trong trường học đều có Thư viện. (Trong các trường Đại học chuyên ngành Thư viện lại càng cần thiết hơn trong việc phục vụ công tác nghiên cứu của giảng viên và việc tra cứu của sinh viên), vậy việc tổ chức một Thư viện điều đầu tiên phải có đó là tính khoa học. Với thế mạnh là sách, hoạt động của Thư viện thích hợp với phong cách trầm lặng nhưng hiệu quả của nó mang đến không thể thấy ngay được, cũng không thể đong đo đếm được.

Với những Thư viện lớn, mỗi khâu trong Thư viện lại được chuyên môn hóa hơn, vì vậy nó đòi hỏi tính hệ thống, để làm công tác Thư viện người làm việc phải có một kiến thức nền về nhiều lĩnh vực để có thể phân loại sách về cơ bản và giúp bạn đọc tìm tài liệu nhanh chóng. Tuy nhiên ở Thư viện trường trung học những khâu xử lý sách được thực hiện đơn giản đi để phù hợp với trình độ của người phụ trách và với qui mô của nó nhưng để Thư viện hoạt động được, người làm công tác Thư viện phải tuân thủ một số nguyên tắc làm việc như giờ giấc mở cửa, phong cách phục vụ và các loại sổ sách qui định như sổ Đăng ký tổng quát, sổ Đăng ký cá biệt, Sổ mượn sách, các loại sổ mục lục và sắp xếp sách trên kệ theo kho mở, bên cạnh công việc nghiệp vụ chuyên môn người làm công tác Thư viện trong trường trung học còn phải có những chuyên đề như Giới thiệu sách theo chủ đề các ngày lễ lớn trong năm nhằm giới thiệu những sách có trong Thư viện phù hợp với chủ đề, bên cạnh việc giới thiệu sách mới, người làm công tác Thư viện trong trường trung học còn được khuyến khích biên soạn Thư mục. Mặt khác nếu hoạt động tốt hơn Thư viện sẽ thu hút nhiều học sinh đến để xem sách giải trí trong giờ ra chơi với vốn sách từ sự đóng góp của HS và với mặt bằng rộng và thoáng mát, Thư viện sẽ là sân chơi tốt và đầy thú vị cho các em học sinh yêu sách.

Nói riêng về công việc biên soạn Thư mục, cũng như khâu phân loại, sách được phân loại đến cấp mấy, có sử dụng đầy đủ các trợ ký hiệu hay không.v.v... thì Thư mục được biên soạn tùy đối tượng độc giả và tùy thuộc vào trình độ có hạn của CB. Thư viện (Nói như Tin học: hãy trao nó cho nhà chuyên môn), một Thư mục có giá trị, ví dụ các Thư mục chuyên ngành về Toán học, về Y học, về Khoa học tự nhiên, khoa học xã hội..., thì không chỉ biết về nghiệp vụ Thư viện là có thể

biên soạn được mà lúc này người CB. Thư viện hãy trở thành phụ tá cho nhà chuyên môn. Như vậy để biên soạn Thư mục sử dụng trong Thư viện trường trung học với trình độ có hạn của mình người CB. Thư viện có thể rút trích những tài liệu có cùng chủ đề và mô tả, sắp xếp chúng theo một trình tự nào đó theo chủ quan của mình nhằm thể hiện theo chủ đề đã chọn, một Thư mục đạt được yêu cầu trên về cơ bản nó đã là Thư mục. Ngày nay khi công nghệ truyền thông phát triển, mặt bằng dân trí nâng cao, lượng trí thức ngày càng đông đảo thì việc biên soạn Thư mục cần phải cẩn thận và việc viết lời giới thiệu hay tiểu dẫn cho một quyển sách lại càng phải cẩn trọng hơn nếu không sẽ bị sai lệch với nội dung và mục đích mà sách trình bày, kể cả khi chỉ dựa vào lời giới thiệu của sách để viết. Vì vậy việc biên soạn Thư mục hiện nay ta nhìn nó ở góc độ là tập hợp các sách có cùng chủ đề để người xem tự chọn lựa, việc viết lời dẫn nhiều khi nó lại không giúp ích gì, vì từ tựa sách, tên tác giả, lời giới thiệu, nơi nhà năm xuất bản cũng đã bộc lộ được nội dung chính của sách, qua đó giới chuyên môn đã có thể tìm được tài liệu cho mình mà không cần đến phần viết tiểu dẫn của Thư mục.

Với những việc cơ bản trên, rõ ràng người làm công tác Thư viện trong trường trung học phải thực hiện nhiều khâu công việc mà không chỉ đơn thuần là người “Quản thủ Thư viện” vì vậy để làm tốt công tác Thư viện trong trường trung học người làm việc ngoài bài bản học ở trường lớp ra còn cần phải có kinh nghiệm và óc tổ chức công việc, rõ ràng đây là một công việc lao động trí óc và đòi hỏi tính tỉ mỉ. Công việc thì yêu cầu như thế nhưng làm được đến đâu còn tùy thuộc vào nhiều yếu tố về nhân lực, về vật lực..

Qua những lợi ích trên việc tồn tại Thư viện trong trường trung học đã và đang có từ lâu, nhưng hơn lĩnh vực nào hết do phương tiện hoạt động là sách- (sách là kho tàng tri thức của loài người)- những tri thức mới và những tri thức cũ (Thư viện còn có chức năng tàng trữ, khi cần một quyển sách cũ không còn bán ta hãy nghĩ đến Thư viện).

Trong thời đại Công nghệ thông tin, Thư viện điện tử, Thư viện mạng ra đời Thư viện trong trường trung học cũng cần phải thay đổi cách nghĩ, cách làm cho phù hợp, không nên máy móc cứng nhắc (Ví dụ như việc biên soạn Thư mục đã nói ở trên), tuy nhiên việc tiếp xúc trực tiếp với sách để học tập và tra cứu vẫn là nhu cầu không thể thiếu bởi vì sách không thể đọc vội vã, việc đầu tư cho Thư viện cũng như đầu tư cho Giáo dục, không thể thấy ngay được và hãy trả lại cho Thư viện loại hình hoạt động mang tính chiều sâu của nó, hãy để người viết sách gặp người đọc sách, những người làm công tác Thư viện hãy giúp đỡ họ: Người viết sách và người đọc sách.